

Szanowni Państwo (Uzupełnienie)

Dlaczego ograniczenie kadencji może być niezgodne z konstytucją - analiza prof. Huberta Izdebskiego

Ceniony prawnik – prof. Hubert Izdebski w swojej ekspertyzie pisze, że wprowadzenie limitu kadencji dla wójtów, burmistrzów i prezydentów miast może łamać prawa wyborcze gwarantowane przez Konstytucję.

Które dokładnie oraz dlaczego? Jakże to może nieść konsekwencje? Czy jednak istnieją okoliczności, w których ograniczenie kadencyjności dla samorządowców byłoby zgodne z normami prawnymi?

Polecam najnowszy komunikat prasowy Fundacji Batorego (w załączniku).

Treść całej ekspertyzy prof. Izdebskiego, która jest głównym tematem informacji prasowej można znaleźć np. tu: <http://bit.ly/2I7gYPd>

Jeśli pojawią się pytania bądź potrzeba dodatkowego komentarza eksperta - służę pomocą.

Łącząc wyrazy szacunku,

Marzena Płudowska
Fundacja im. Stefana Batorego
tel. 508-850-464

Załącznik:

1. Komunikat prasowy Fundacji Batorego

IM. STEFANA

**FUNDACJA
BATOREGO**

ul. Sapieżyńska 10a
00-215 Warszawa
tel. 22 536 02 00
fax 22 536 02 20
batory@batory.org.pl
www.batory.org.pl

Komunikat prasowy

Warszawa, 07.02.2012

Limit kadencji dla wójtów, burmistrzów i prezydentów niezgodny z Konstytucją

Proponowane przez większość parlamentarną ograniczenie liczby kadencji wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, podobnie jak objęcie nowymi przepisami osób już sprawujących urzędy, naruszyłoby bierne i czynne prawa wyborcze obywateli gwarantowane przez Konstytucję, a także łamało zasadę, że prawo nie może działać wstecz – pisze profesor Hubert Izdebski w eksperckim raporcie dla Fundacji Batorego.

Zdaniem **prof. Izdebskiego**: „Proponowane zmiany prowadzą do ograniczenia biernego prawa wyborczego obywateli zainteresowanych kandydowaniem w wyborach samorządowych. Pośrednio dotyczą również ograniczenia czynnego prawa wyborczego, bowiem są przesłanki do mówienia o ograniczeniu prawa wyborców do wyłonienia kandydatów jakich wyborcy sobie życzą, i głosowania na takich kandydatów”.

Byłoby to działanie sprzeczne z Konstytucją RP, która:

- w art. 62 zapewnia czynne prawo wyborcze - także w wyborach przedstawicieli do organów samorządu terytorialnego - obywatelom polskim, którzy najpóźniej w dniu głosowania kończą 18 lat (z wyjątkiem osób ubezwłasnowolnionych lub pozbawionych prawomocnym orzeczeniem sądowym praw publicznych albo wyborczych).
- w art. 60 zapewnia obywatelom polskim - korzystającym z pełni praw publicznych - prawo dostępu do służby publicznej na jednakowych zasadach; przepis ten dotyczy również dostępu do stanowisk z wyboru w samorządzie terytorialnym, zapewniając tym samym równe bierne prawo wyborcze.

Przepisy dotyczące prawa wyborczego znajdują się w rozdziale II Konstytucji („Wolności, prawa i obowiązki człowieka i obywatela”) i nie ma wątpliwości, że są to prawa konstytucyjne (co nie zawsze odnosi się do praw i wolności określonych w innych rozdziałach Konstytucji). Mogą być o

Zdaniem **prof. Izdebskiego** wprowadzenie ograniczenia liczby kadencji organów wykonawczych gminy wliczając w to już odbyte lub odbywane kadencje wójtów, burmistrzów i prezydentów gminy należałoby uznać za niezgodne z Konstytucją (art. 2 i art. 31 ust. 3). Tym bardziej niekonstytucyjnym byłoby trwałe pozbawienie biernego prawa wyborczego (i to może nie tylko w danej gminie) osób, którzy właśnie piastują mandat po raz kolejny. Pośrednio byłoby to również trwałe pozbawienie w tym zakresie czynnego prawa wyborczego wyborców danej gminy. Można byłoby tu mówić o skrajnym naruszeniu przepisów i wartości konstytucyjnych.

Ekspert dodaje, że: „Skoro w Konstytucji jest mowa o państwie demokratycznym - ustawodawca w pierwszej kolejności nie może działać wbrew zasadom demokracji. A jeżeli ktoś chciałby rozumieć demokrację mechanicznie, jako wolę większości parlamentarnej, to trzeba podkreślić, że idzie o taką demokrację, lecz o demokrację konstytucyjną, realizującą wartości wskazane w preambule i w podstawowych przepisach Konstytucji, jednocześnie uznane za podstawowe wartości i zasady porządku prawnego demokracji współczesnych, w tym zadeklarowane w Traktacie o Unii Europejskiej.”

W odniesieniu do zakazu kandydowania w najbliższych wyborach przez osoby, którym bieżąca kadencja kończyła się drugą kadencją na stanowisku wójta, burmistrza albo prezydenta w grę wchodzi jeszcze jedna ważna zasada konstytucyjna – zasada nieretroakcji, tj. zakaz działania prawa wstecz, który jest traktowany jako oczywisty element zasady demokratycznego państwa prawnego, o którym mowa w art. 2 Konstytucji.

Wprowadzenie ograniczenia możliwości piastowania mandatu wójta, burmistrza i prezydenta gminy na dwóch kadencjach, nie budziłoby zasadniczych wątpliwości konstytucyjnych – tylko wówczas, gdyby można było przeprowadzić „rachunek aksjologiczny” na podstawie ustalonej wiedzy o faktach (czyli o nadużyciach czy patologiach, to jakich i w jakiej skali) i w ramach dialogu społecznego.

„Nawet jeśli mielibyśmy do czynienia z dostatecznie dużą skalą zidentyfikowanych nadużyć i patologii – istniałaby konieczność wyważenia pomiędzy dwiema wartościami wyrażonymi w preambule Konstytucji: rzetelnością i sprawnością działania władz publicznych. Ograniczenie liczby kadencji zapewne sprzyjałoby rzetelności, ale utrudniałoby sprawność, osiągalną na podstawie odpowiednio długiego doświadczenia. Podstawowe jednak znaczenie, miałyby ustalenie czy i w jakiej formie ograniczenie biernego i pośrednio czynnego prawa wyborczego służyłoby, w granicach proporcjonalności, ochronie którejś z wartości wymienionych w art. 31 ust. 3 Konstytucji i czy nie naruszałoby ustalonego rozumienia zasady równości.” – wyjaśnia prof. Izdebski.

Pełny tekst ekspertyzy: http://bit.ly/HIzdebski_OgraniczenieLiczbyKadencjiNiezgodneZKonstytucja

Dodatkowe informacje:

Marzena Płudowska

Tel: 508-850-464

mpludowska@batory.org.pl